

Kordynatorzy projektu:

Kielce

Kielce to MY

Lekcje samorządowe

✓ **Scenariusz zajęć dla uczniów klas VII–VIII szkół podstawowych**

Temat: Jakie decyzje podejmują władze naszego miasta?

Cel ogólny

- poznanie struktury samorządu terytorialnego i jego kompetencji w naszym mieście.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- wyjaśnia definicję samorządu, samorządności i samorządu terytorialnego,
- wymienia szczeble samorządu w Polsce,
- poznaje strukturę Urzędu Miasta w Kielcach,
- wymienia ważne sprawy, jakie można załatwić w urzędzie,
- wymienia formy lokalnej aktywności obywatelskiej, jakie funkcjonują w naszym mieście,
- planuje możliwe działania na poziomie lokalnym.

Metody i formy lekcji:

- pogadanka,
- mapa myśli,
- dyskusja,
- praca indywidualna, w grupach i z całą klasą.

Środki dydaktyczne:

Materiał 1, 2, 3 dla uczniów.

Stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu dla każdej grupy, lub smartfony.

Zalecenia o realizacji: scenariusz jest przeznaczony dla uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej do realizacji na przedmiocie wiedza o społeczeństwie lub godzinie do dyspozycji wychowawcy. Lekcję można zrealizować na 1 lub 2 jednostkach lekcyjnych.

Przebieg lekcji:

1. Nauczyciel wyjaśnia uczniom temat i cele lekcji, dzieli uczniów na 4-5 osobowe grupy i każdej grupie przekazuje komplet potrzebnych materiałów na lekcji.

Wprowadzenie do lekcji:

Funkcjonowanie samorządu w naszym państwie oznacza, że żyjemy w demokratycznym państwie. Im więcej form samorządu występuje na terenie państwa, tym wyższy poziom demokratyzacji życia. Obywatele dzięki temu mogą partycypować w życiu politycznym, gospodarczym, społecznym i kulturalnym państwa a także swojego województwa, powiatu i gminy.

Pytanie do uczniów, praca z całą klasą:

Co to jest samorząd i samorządność?

Przykładowe odpowiedzi uczniów

Samorząd:

- jakaś społeczność ma kompetencje do podejmowania decyzji jej dotyczących,
- reprezentuje interesy danej grupy,
- broni danej grupy przed organami państwa,
- istnieją różne samorzady: samorząd zawodowy, np. prawników, lekarzy, samorząd szkolny, samorząd terytorialny,
- działa w oparciu o akty prawa, np. ustawy, regulaminy.

Samorządność:

- samodzielne kierowanie,
- samodzielne decydowanie o swojej działalności przez ludzi, grupy społeczne,
- samodzielne podejmowanie decyzji dotyczących grupy,
- współpraca na rzecz całej społeczności.

Podsumowanie:

Ważne jest, by od najmłodszych lat przygotowywać dzieci i młodzież do aktywnego uczestnictwa w szeroko rozumianym samorządzie. To od nas zależy, czy zaangażujemy się w jego funkcjonowanie, czy też pozwolimy, by inni robili to za nas.

2. Samorząd terytorialny

Wprowadzenie nauczyciela:

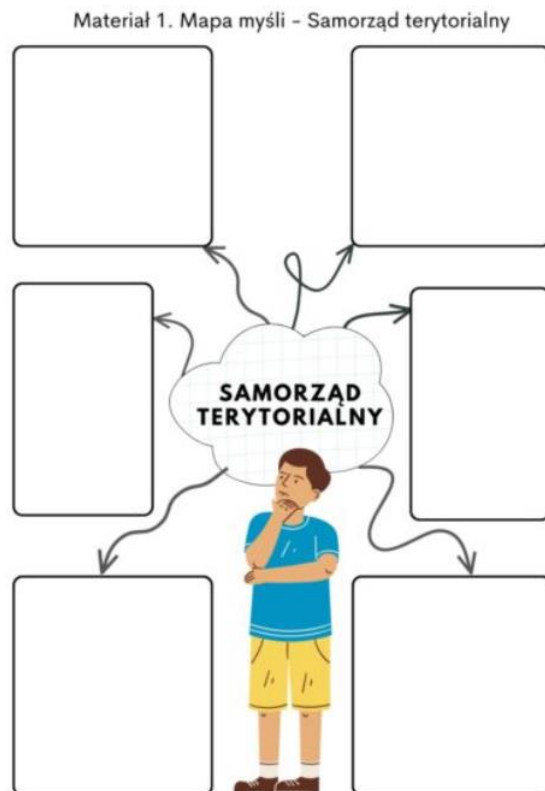
Samorząd terytorialny w Polsce funkcjonuje od 8 marca 1990 r., kiedy został utworzony na mocy ustawy na poziomie gminy. Następnie od 1 stycznia 1999 r., na podstawie Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r., wprowadzony został samorząd na poziomie powiatu i województwa samorządowego. Wiązało się to z reformą podziału terytorialnego państwa, w której z 49 województw utworzono 16. Dzięki temu od 1999 r. w Rzeczypospolitej Polskiej funkcjonuje trójstopniowy model samorządu terytorialnego.

Najmniejszą jednostką samorządu terytorialnego jest gmina. Władzę w gminie sprawuje wójt (gmina wiejska), burmistrz lub prezydent (w gminie miejskiej w zależności od liczby mieszkańców, jeśli powyżej 100000 to prezydent) oraz rada gminy. W Kielcach są to odpowiednio prezydent i rada miasta.

Zadanie dla uczniów do pracy w grupach:

Wyjaśnijcie pojęcie *samorząd terytorialny* i wyjaśnienia zapiszcie na mapie myśli.

Materiał 1 dla uczniów – mapa myśli

Przykładowe odpowiedzi uczniów

Podsumowanie:

Uczniowie wykorzystują zapisy ze swoich map myśli i wspólnie z nauczycielem tworzą definicję *samorządu terytorialnego*.

Przykładowa definicja.

Samorząd terytorialny jest podstawową formą organizowania się mieszkańców danego terenu (gminy, powiatu, województwa), aby demokratycznie i zgodnie z prawem podejmować samodzielne decyzje w sprawach dla nich ważnych i zgodnych z interesem publicznym.

Samorząd terytorialny działa na podstawie Konstytucji RP i Ustawy o samorządzie terytorialnym.

Źródło: Kuczałek I., Urban M., Wiedza o społeczeństwie, podręcznik dla gimnazjum, Warszawa 2009.

3. Struktura władz Miasta Kielce.

Zadanie do uczniów do pracy w grupach:

Na podstawie strony internetowej <https://bipum.kielce.eu/urząd-miasta-kielce/wladze-miasta/> uzupełnijcie dane, wpiszcie do tabeli kto pełni te funkcje.

Materiał 2 dla uczniów

Kto sprawuje władzę w Kielcach?

Prezydent	
Zastępcy Prezydenta	
Przewodniczący Rady Miasta	
Ilu radnych liczy Rada Miasta w Kielcach	

4. Struktura organizacyjna Urzędu Miasta w Kielcach

Zadanie dla uczniów do pracy w grupach:

Na podstawie strony internetowej <https://bipum.kielce.eu/urząd-miasta-kielce/organizacja-urzedu-miasta-i-przedmiot/struktura-organizacyjna-urzedu/> opowiedzcie, jak wygląda struktura organizacyjna urzędu.

Uzupełnijcie tabelkę, dobierając sprawy, jakie można załatwić w poszczególnych wydziałach. Przyklejcie w puste miejsca odpowiednie informacje.

Materiał 3 dla uczniów – tabela do wypełnienia

Wydziały, urzędy	Zakres spraw podejmowanych przez wydział
Kancelaria Prezydenta	
Wydział Organizacji i Kadr	
Wydział Komunikacji	
Wydział Przedsiębiorczości i Komunikacji Społecznej	
Wydział Edukacji, Kultury i Sportu	
Wydział Urbanistyki i Architektury	
Wydział Geodezji	
Wydział Gospodarki Nieruchomościami	
Wydział Gospodarki Komunalnej i Środowiska	
Wydział Budżetu i Księgowości	
Wydział Podatków, Zarządzania Należnościami i Windykacji	
Wydział Administracyjny	
Urząd Stanu Cywilnego i Spraw Obywatelskich	
Biuro Zarządzania Funduszami Europejskimi	
Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	
Biuro ds. Inteligentnego Zarządzania Zrównoważonym Rozwojem - Smart City	
Biuro inwestycji	

Tabela wypełniona, druga kolumna do pocięcia (zestaw dla każdej grupy do materiału 3)

Wydziały, urzędy	Zakres spraw podejmowanych przez wydział
Kancelaria Prezydenta	Prowadzenie kontroli Urzędu i jednostek organizacyjnych Miasta
Wydział Organizacji i Kadr	Sprawowanie nadzoru nad właściwą organizacją i funkcjonowaniem wydziałów w Urzędzie

Wydział Komunikacji	Wydawanie zezwoleń w uzgodnieniu ze starostą na wykonywanie przewozów na liniach komunikacyjnych przebiegających na obszarze Miasta Kielce i powiatu kieleckiego
Wydział Przedsiębiorczości i Komunikacji Społecznej	Kontrola działalności gospodarczej przedsiębiorców
Wydział Edukacji, Kultury i Sportu	Zapewnienie uczniom niepełnosprawnym bezpłatnego transportu do szkoły lub placówki, w której realizują obowiązek szkolny lub nauki
Wydział Urbanistyki i Architektury	Sporządzanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub zmiany tych planów
Wydział Geodezji	Prowadzenie spraw dotyczących rozgraniczenia nieruchomości
Wydział Gospodarki Nieruchomościami	Gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości Miasta
Wydział Gospodarki Komunalnej i Środowiska	Nadzór nad prawidłowym gospodarowaniem odpadami komunalnymi
Wydział Budżetu i Księgowości	Opracowywanie harmonogramu realizacji dochodów i wydatków budżetu Miasta
Wydział Podatków, Zarządzania Należnościami i Windykacji	Prowadzenie spraw dotyczących wymiaru podatków i opłat lokalnych, podatku rolnego, leśnego i opłaty skarbowej
Wydział Administracyjny	Zapewnienie sprawności technicznej sprzętu komputerowego i urządzeń towarzyszących eksploatowanych w Urzędzie
Urząd Stanu Cywilnego i Spraw Obywatelskich	Sporządzenie aktów urodzenia, małżeństwa i zgonów
Biuro Zarządzania Funduszami Europejskimi	Koordynowanie działań zmierzających do przygotowania wniosków aplikacyjnych dla inwestycji strategicznych miasta,

	współfinansowanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej
Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	Analizowanie potencjalnych zagrożeń miasta Kielce oraz ocena ryzyka ich wystąpienia
Biuro ds. Inteligentnego Zarządzania Zrównoważonym Rozwojem - Smart City	Wdrożenie technologii informacyjno-komunikacyjnej w celu poprawy życia mieszkańców
Biuro inwestycji	Przygotowywanie i realizowanie inwestycji: oświatowych, ochrony zdrowia, kultury, budownictwa mieszkaniowego na wniosek wydziałów merytorycznych,

Źródło: <https://www.kielce.eu/pl/dla-mieszkanca/samorzad/urząd-miasta.html>

5. Na czym polega lokalna aktywność obywatelska?

Dyskusja z uczniami:

W jaki sposób mieszkańcy Kielc mogą włączyć się w działalność na rzecz swojego miasta?
Jakie działania mogą podejmować dla wspólnego dobra?

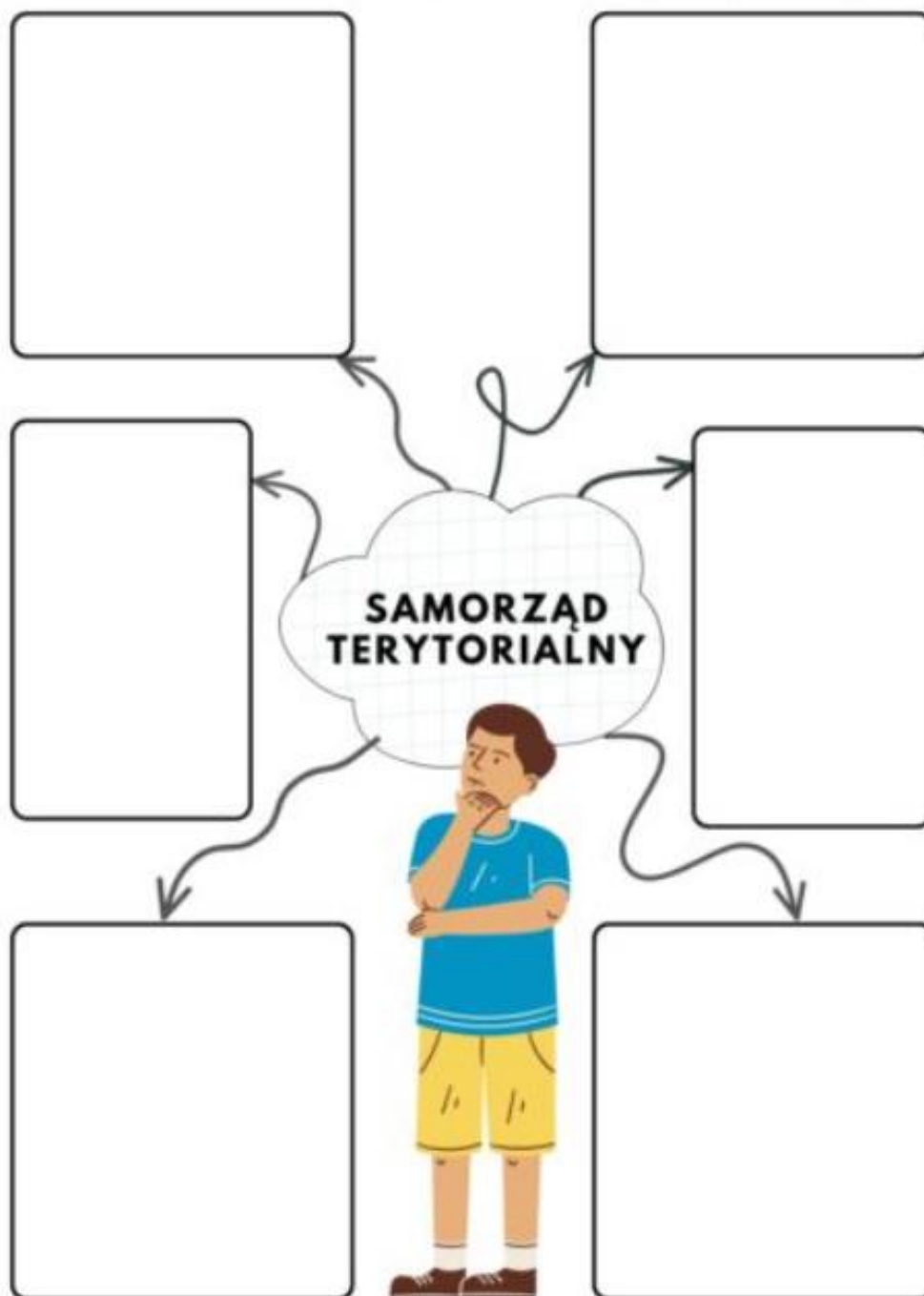
Przykładowe odpowiedzi uczniów:

- dbanie o ład i porządek,
- reagowanie na łamanie powszechnie przyjętych zasad,
- podejmowanie działań w stowarzyszeniach i innych organizacjach społecznych,
- podejmowanie działalności charytatywnej,
- aktywny udział dorosłych w wyborach,
- kontrolowanie władzy w sprawowaniu władzy,
- organizacja referendum obywatelskiego dla podejmowania ważnych spraw,
- działalność w samorządzie szkolnym, pełnienie funkcji w klasie lub szkole,
- podejmowanie działań w szkole: zbiórki darów, żywności, akcje charytatywne, pomoc potrzebującym,
- wolontariat,
- działalność w drużynie harcerskiej,

- zasiadanie w Młodzieżowej Radzie Miasta,
- organizowanie w szkołach wyborów do Młodzieżowej Rady Miasta,
- bycie radnym w Świętokrzyskim Sejmiku Wojewódzkim,
- realizowanie projektów w szkołach angażujących młodzież i dzieci do podejmowania działań lokalnych (projekt działania lokalnego),
- współpraca z instytucjami kultury, angażowanie się w realizowane przedsięwzięcia,
- organizowanie w szkołach prawyborów (parlamentarnych, prezydenckich),
- tworzenie w szkołach kół PCK,
- udział w konsultacjach społecznych w sprawie przeznaczenia części wydatków z budżetu Miasta Kielc na wskazane przez mieszkańców propozycje zadań w ramach Budżetu Obywatelskiego.

Material 1 dla uczniów – mapa myśli

Material 1. Mapa myśli - Samorząd terytorialny

Material 2 dla uczniów

Kto sprawuje władzę w Kielcach?

Prezydent	
Zastępcy Prezydenta	
Przewodniczący Rady Miasta	
Ilu radnych liczy Rada Miasta w Kielcach	

Material 3 dla uczniów – tabela do wypełnienia

Wydziały, urzędy	Zakres spraw podejmowanych przez wydział
Kancelaria Prezydenta	
Wydział Organizacji i Kadr	
Wydział Komunikacji	
Wydział Przedsiębiorczości i Komunikacji Społecznej	
Wydział Edukacji, Kultury i Sportu	
Wydział Urbanistyki i Architektury	
Wydział Geodezji	
Wydział Gospodarki Nieruchomościami	
Wydział Gospodarki Komunalnej i Środowiska	
Wydział Budżetu i Księgowości	
Wydział Podatków, Zarządzania Należnościami i Windykacji	

Wydział Administracyjny	
Urząd Stanu Cywilnego i Spraw Obywatelskich	
Biuro Zarządzania Funduszami Europejskimi	
Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	
Biuro ds. Inteligentnego Zarządzania Zrównoważonym Rozwojem - Smart City	
Biuro inwestycji	

Materiał 3 dla uczniów do pocięcia:

Jakie sprawy można załatwić?
Prowadzenie kontroli Urzędu i jednostek organizacyjnych Miasta
Sprawowanie nadzoru nad właściwą organizacją i funkcjonowaniem wydziałów w Urzędzie
Wydawanie zezwoleń w uzgodnieniu ze starostą na wykonywanie przewozów na liniach komunikacyjnych przebiegających na obszarze Miasta Kielce i powiatu kieleckiego
Kontrola działalności gospodarczej przedsiębiorców
Zapewnienie uczniom niepełnosprawnym bezpłatnego transportu do szkoły lub placówki, w której realizują obowiązek szkolny lub nauki
Sporządzanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub zmiany tych planów
Prowadzenie spraw dotyczących rozgraniczenia nieruchomości
Gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości Miasta
Nadzór nad prawidłowym gospodarowaniem odpadami komunalnymi
Opracowywanie harmonogramu realizacji dochodów i wydatków budżetu Miasta
Prowadzenie spraw dotyczących wymiaru podatków i opłat lokalnych, podatku

rolnego, leśnego i opłaty skarbowej
Zapewnienie sprawności technicznej sprzętu komputerowego i urządzeń towarzyszących eksploatowanych w Urzędzie
Sporządzenie aktów urodzenia, małżeństwa i zgonów
Koordinowanie działań zmierzających do przygotowania wniosków aplikacyjnych dla inwestycji strategicznych miasta, współfinansowanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej
Analizowanie potencjalnych zagrożeń miasta Kielce oraz ocena ryzyka ich wystąpienia
Wdrożenie technologii informacyjno-komunikacyjnej w celu poprawy życia mieszkańców
Przygotowywanie i realizowanie inwestycji: oświatowych, ochrony zdrowia, kultury, budownictwa mieszkaniowego na wniosek wydziałów merytorycznych,

Opracowanie:

Dorota Batóg nauczyciel doradca metodyczny w zakresie historii w SODMiDN w Kielcach

Elżbieta Sornat nauczyciel doradca metodyczny w zakresie języka polskiego w SODMiDN w Kielcach

Pomoc graficzna Monika Zawadzka – Chłopek nauczyciel doradca metodyczny w zakresie informatyki w SODMiDN w Kielcach